

Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev

Posebna številka glasila *Glej, netopir!*

GLEJ, NETOPIRČEK!

Letnik 18 ISSN 1581-9701 Oktober 2021

Ariana

GLEJ, NETOPIRČEK!

Posebna številka biltena *Glej, netopir!*, ki ga izdaja Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev oktober 2021, letnik 18

Večna pot 111, SI-1000, Ljubljana, Slovenija
www.netopirji.si
e-pošta: netopirji@sdpvn-drustvo.si
Facebook: @SDPVN

Urednica: Maja Zgmajster

Tehnični urednik in oblikovanje: Simon Zidar

Avtorja besedil: Maja Zgmajster in Simon Zidar

Ilustracija na naslovnici: Ariana Godicelj

Avtorji ilustracij: Ariana Godicelj, Klara Jager, Lea Likozar, Zarja Menart, Nataša Pegan, Danaja Zgmajster Delić, Maja Zgmajster, Simon Zidar

Avtorji fotografij in ilustracij nalepk: Ariana Godicelj, Klara Jager, Lea Likozar, Zarja Menart, Eva Pavlovič, Tea Knapič, Simon Zidar

Vsebina in oblika te posebne izdaje glasila *Glej, netopir!* sta nastali s prostovoljnim delom članov društva in njegovih podpornikov. Glasilo je bilo pripravljeno v sklopu projekta *Netopirji - skrivnostni Ljubljančani 6*, ki ga sofinancira Mestna občina Ljubljana.

Mestna občina
Ljubljana

Tisk: Maja Košenina s.p.

Naklada: 500 kopij

ISSN 1581-9701

KO SE SPUSTI MRAK ...

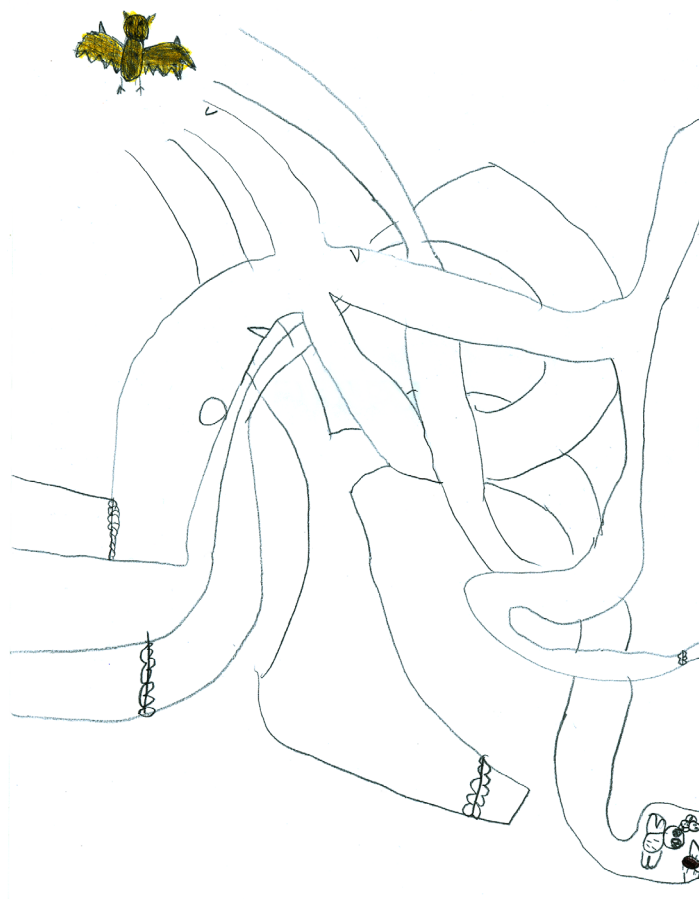
... in se otroci odpravljate spat, se v zraku pojavijo prav posebne živali – NETOPIRJI! Te živali le redko vidimo, saj se čez dan skrivajo v zatočiščih, ponoči pa tudi v najtrši temi povsem neslišno in spretno letijo naokoli. Ker žive tako odmaknjeno, jih marsikdo nikoli ne opazi in se morda niti ne zaveda, kako pomemben del narave so. Če želimo živeti v zdravem okolju, si moramo prizadevati, da v njem ohranimo tudi netopirje: varujmo njihova zatočišča, ohranjajmo gozdove, čiste reke, močvirja, skrbimo za raznoliko krajino ter jim dovolimo, da sobivajo z nami.

V Slovenskem društvu za proučevanje in varstvo netopirjev smo se po nekajletnem premoru odločili izdati drugo številko otroškega glasila Glej, netopirček! Pri tej številki je sodelovalo ogromno nadarjenih avtoric in avtor, ki se z ustvarjanjem ukvarjajo ljubiteljsko ali profesionalno, uganko pa je prispevala tudi nad netopirji navdušena šestletnica (glej desno :). Vsem se najlepše zahvaljujemo!

Zdaj pa v akcijo! Ošilite si barvice in svinčnike ter se podajte v raziskovanje teh nenavadnih nočnih letalcev. Pobarvajte jih, rešite uganke, ter si naredite tudi čisto svojega netopirja! Preberite si kratke opise zanimivosti iz njihovega življenja. Z raznolikimi nalepkami pa ponesite glas o teh izjemnih živalih tudi izven platnic tega glasila!

Maja

POMAGAJ NETOPIRČKU NAJTI POT DO MUHE

Ilustracija: Danaja Zagmajster Delić

POIŠČI RAZLIKE!

Ilustracija: Ariana Godicelj

ALI TI JE USPELO
NAJTI VSEH 7
RAZLIK?

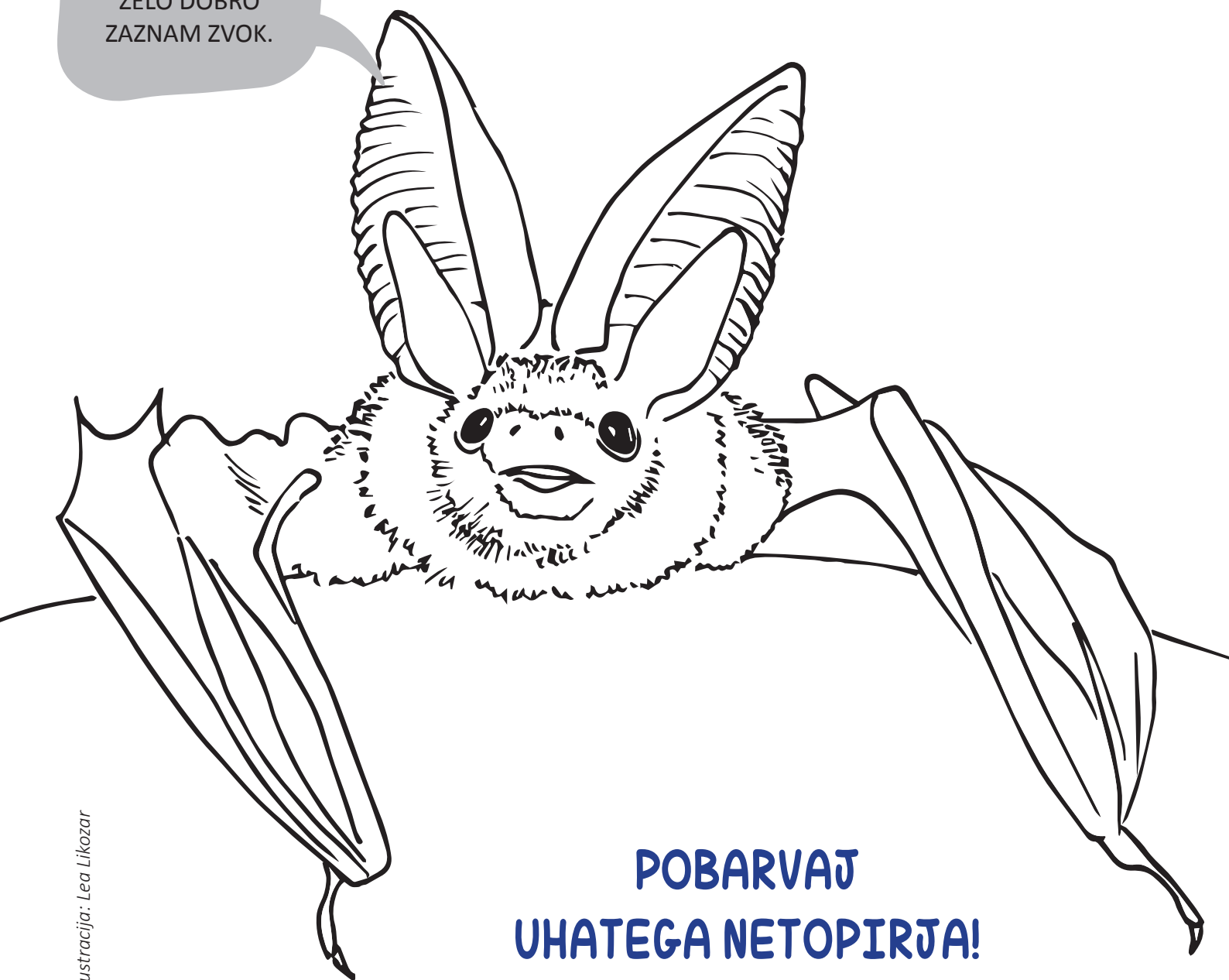
»NE 'TIČ NE MIŠ« JE POGOSTO POIMENOVANJE ZA NETOPIRJE, KI V RESNICI NISO NE ENO NE DRUGO – AMPAK SO POVSEM SVOJA SKUPINA SESALCEV.

REŠITVE: Lunin obraz, zvezdica, miškin rep, miškina usta, rog, nočni metulj, palec na prstu

NETOPIRJI **NISO SLEPI**, A NJIHOVE OČI SO MAJHNE IN JIM V TRDI TEMI NE MOREJO DOSTI POMAGATI. ORIENTIRAJO SE Z ZVOKOM, TAKO DA "KRIČIJO" KLICE IN NATO POSLUŠAJO NJIHOVE ODMEVE. TEMU NAČINU ORIENTACIJE REČEMO **EHOLOKACIJA**.

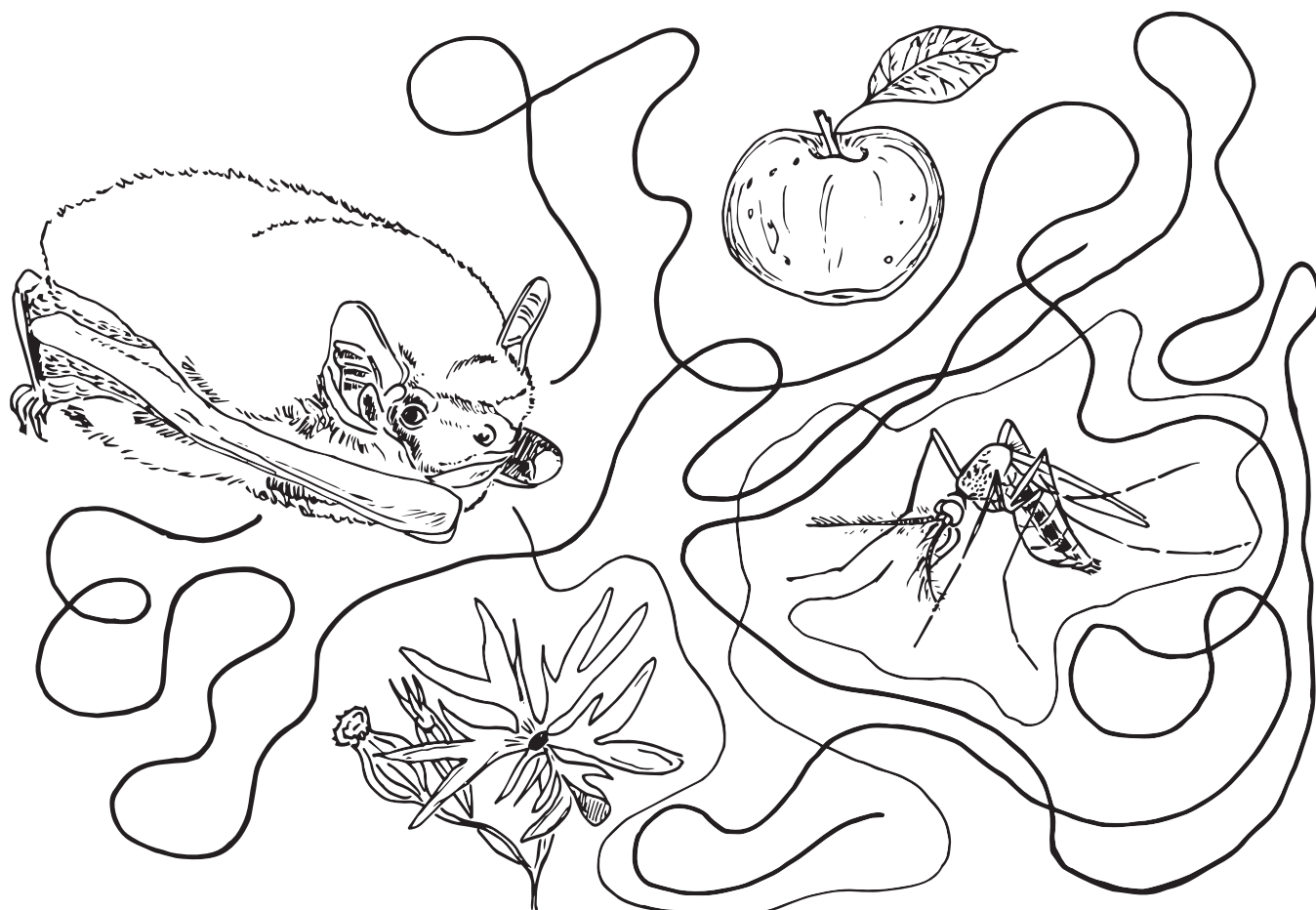
Z VELIKIMI UHLJI
ZELO DOBRO
ZAZNAM ZVOK.

Ilustracija: Lea Likozar

**POBARVAJ
UHATEGA NETOPIRJA!**

KAJ BO POJEDEL NETOPIR?

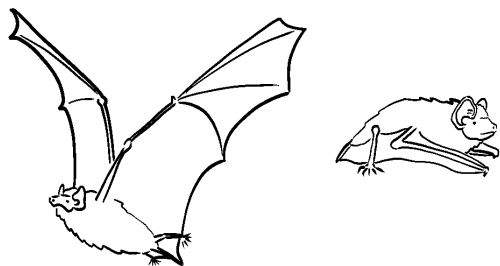
Ilustracija: Lea Likozar

NETOPIRJEM PRI NAS NAJBOLJ TEKNEJO NAJRAZLIČNEJŠE **ŽUŽELKE**, OD VEŠČ IN HROŠČEV DO KOMARJEV, ŠČURKOV... POJEDO JIH VELIKO IN TAKO POMAGAJO URAVNAVATI NJIHOVO ŠTEVILČNOST.

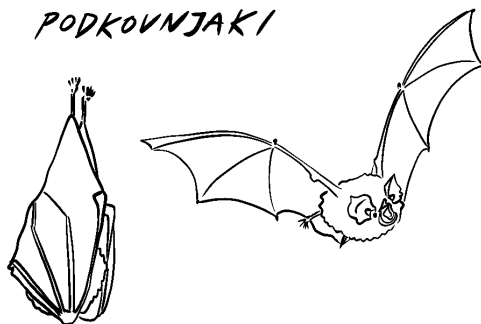
RAZNOLIKOST NETOPIRJEV

KAR 30 RAZLIČNIH VRST NETOPIRJEV SMO DOSLEJ POTRDILI V SLOVENIJI. UVRŠČAMO JIH V 4 RAZLIČNE SKUPINE, KI JIM REČEMO DRUŽINE.

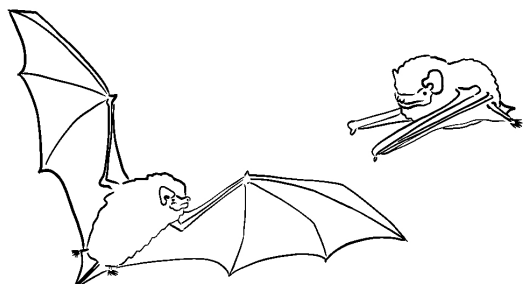
GLADKONOSI NETOPIRJI

PODKOVNJAKI

DOLGOKRILI NETOPIRJI

TRDOUHI NETOPIRJI

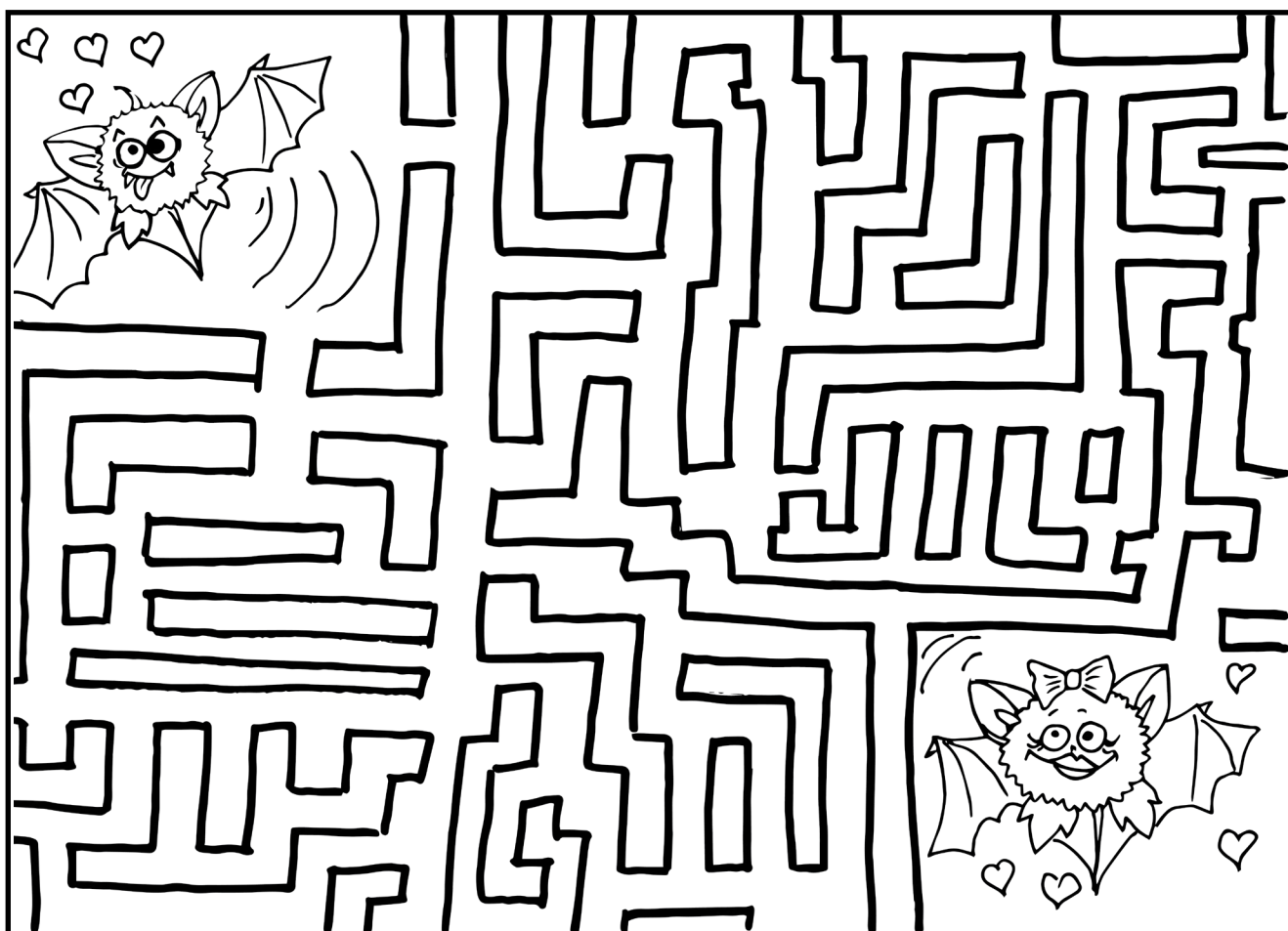
Ilustracija: Klara Jager

POBARVAJ!

POVEŽI ZALJUBLJENA NETOPIRJA!

JESENI JE POSEBEN ČAS ZA NETOPIRJE, TAKRAT SE DRUŽIJO IN OSVAJAJO. SAMCI NEKATERIH VRST TUDI »ZAPOJEJO« - S POSEBNIMI SVATBENIMI NAPEVI PRIVABLJAJO SAMICE.

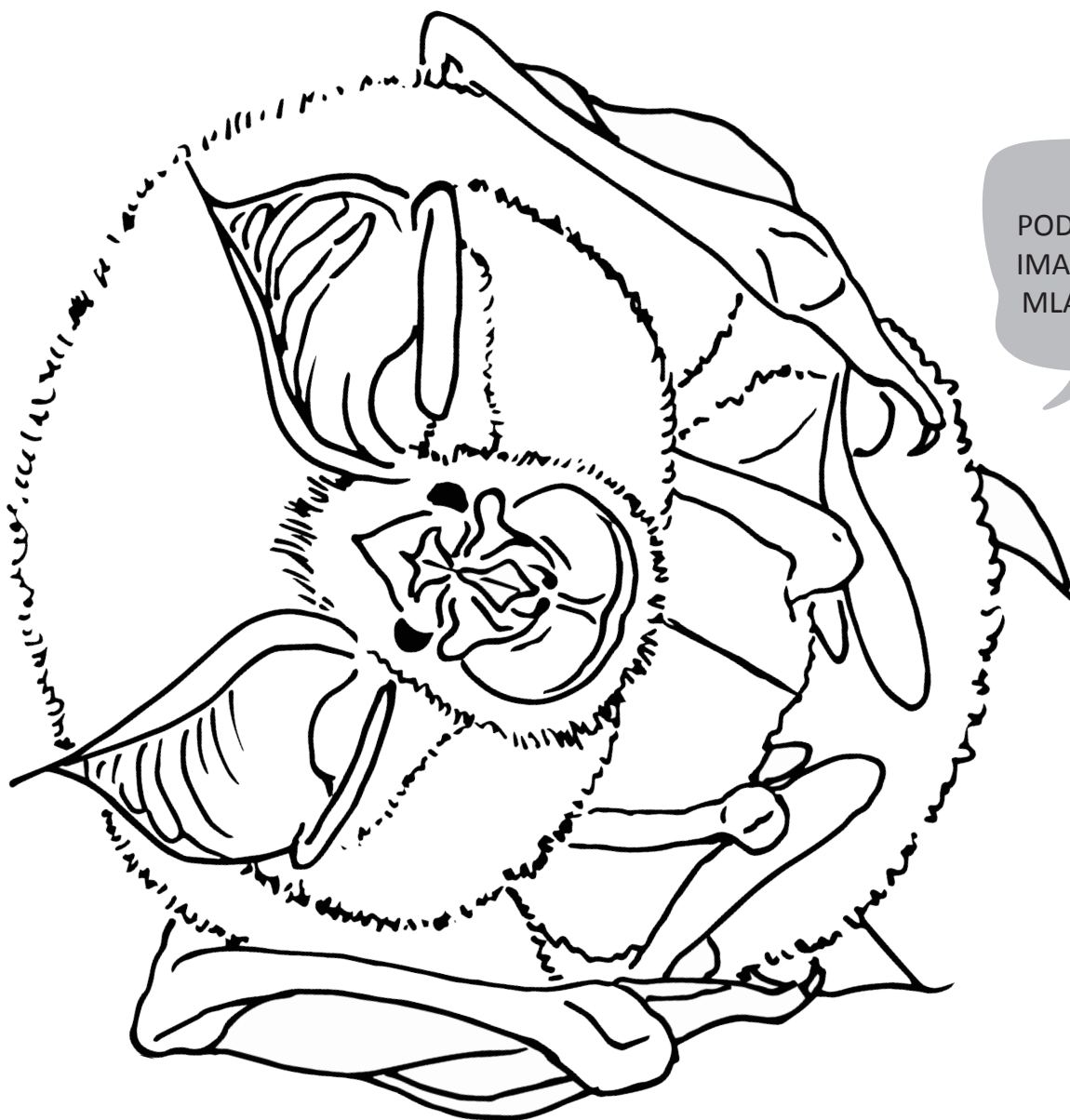

Ilustracija: Lea Likozar

POBARVAJ!

PRILEPI
NALEPKO MAME
PODKOVNJAKINJE
Z MLADIČEM.

MAMA
PODKOVNJAKINJA
IMA NA TREBUHU
MLADIČA. ALI GA
VIDIŠ?

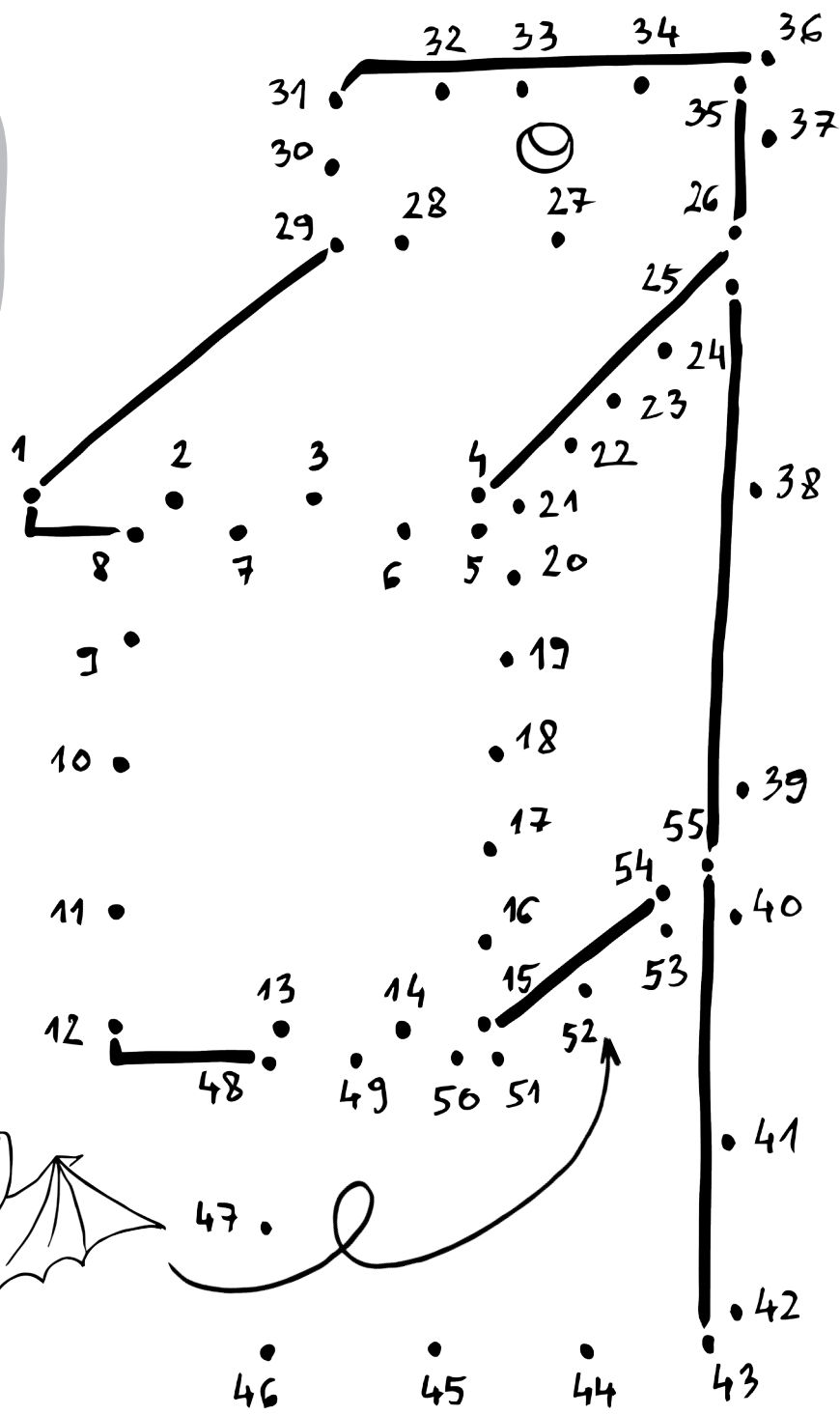
Ilustracija: Lea Likozar

MAME NETOPIRKE V ZAČETKU POLETJA SKOTIJO ENEGA, LE REDKO DVA **MLADIČA**. TI SPRVA PIJEJO MLEKO, DO KONCA POLETJA PA ŽE SAMI LETIJO, LOVIJO PLEN IN SE POVSEM OSAMOSVOIJO.

REŠITEV: Samica netopirja nosi mladiča na trebušni strani telesa. Pri podkovnjakih samica visi z glavo navzdol, mladič pa obrnen v nasprotno smer, zato se na ilustraciji vidi le njegove uhlje. Za pomoč si ogled fotografijo na priloženih nalepkah.

POVEŽI ŠTEVILKE IN UGOTOVI, KAM SE BO SKRIL NETOPIR?

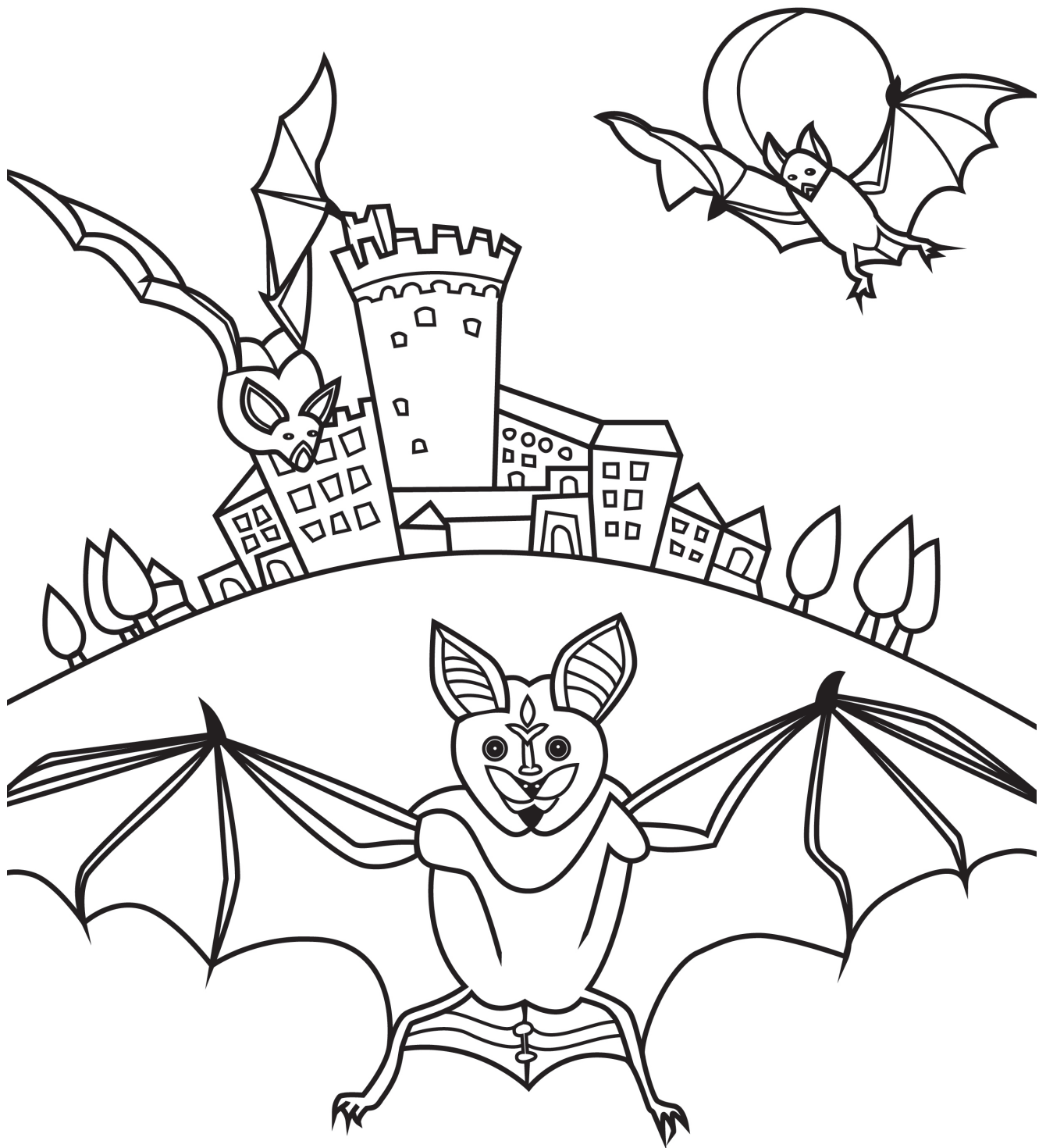
NA WWW.NETOPIRJI.SI
POIŠČI NAVODILA IN S
POMOČJO ODRASLIH
DOMA IZDELAJ TAKO
SKRIVALIŠČE ZA
NETOPIRJE.

Ilustracija: Lea Likozar

NETOPIRJI SI NE GRADIJO ZATOČIŠČ, AMPAK UPORABLJAJO RAZLIČNE ŽE
OBSTOJEČE PROSTORE ALI ŠPRANJE V OKOLJU.

POBARVAJ!

Ilustracija: Nataša Pegan

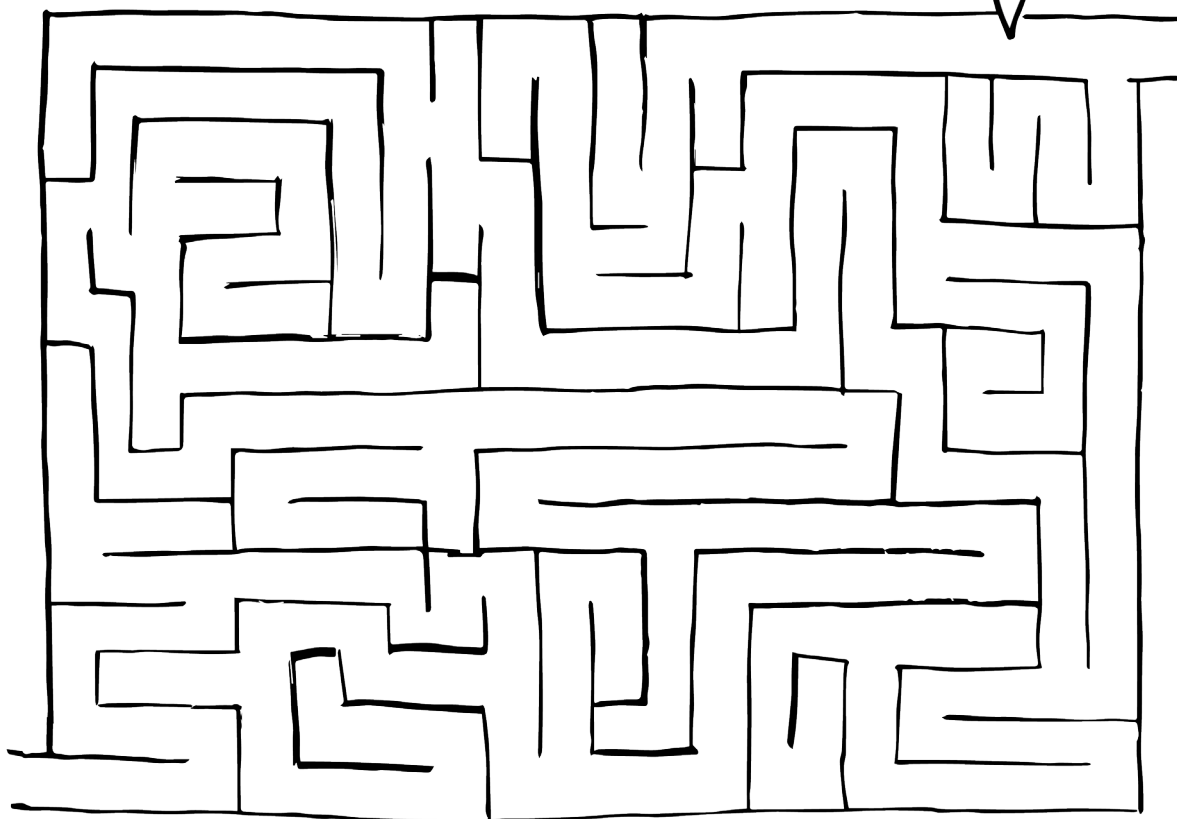
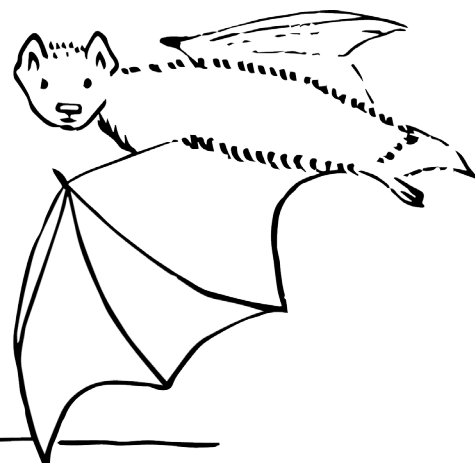

KAR NEKAJ VRST NETOPIRJEV JE NAŠLO PRIMERNA ZATOČIŠČA V **PODSTREŠJIH** ALI **KLETEH** ZGRADB, OD GRADOV, CERKVA, DO STANOVANJSKIH HIŠ IN BLOKOV.

NAJ BODO DOBRODOŠLI SOSTANOVALCI!

NETOPIR IŠČE POT DOMOV

POMAGAJ MI NAJTI
PRAVO POT.

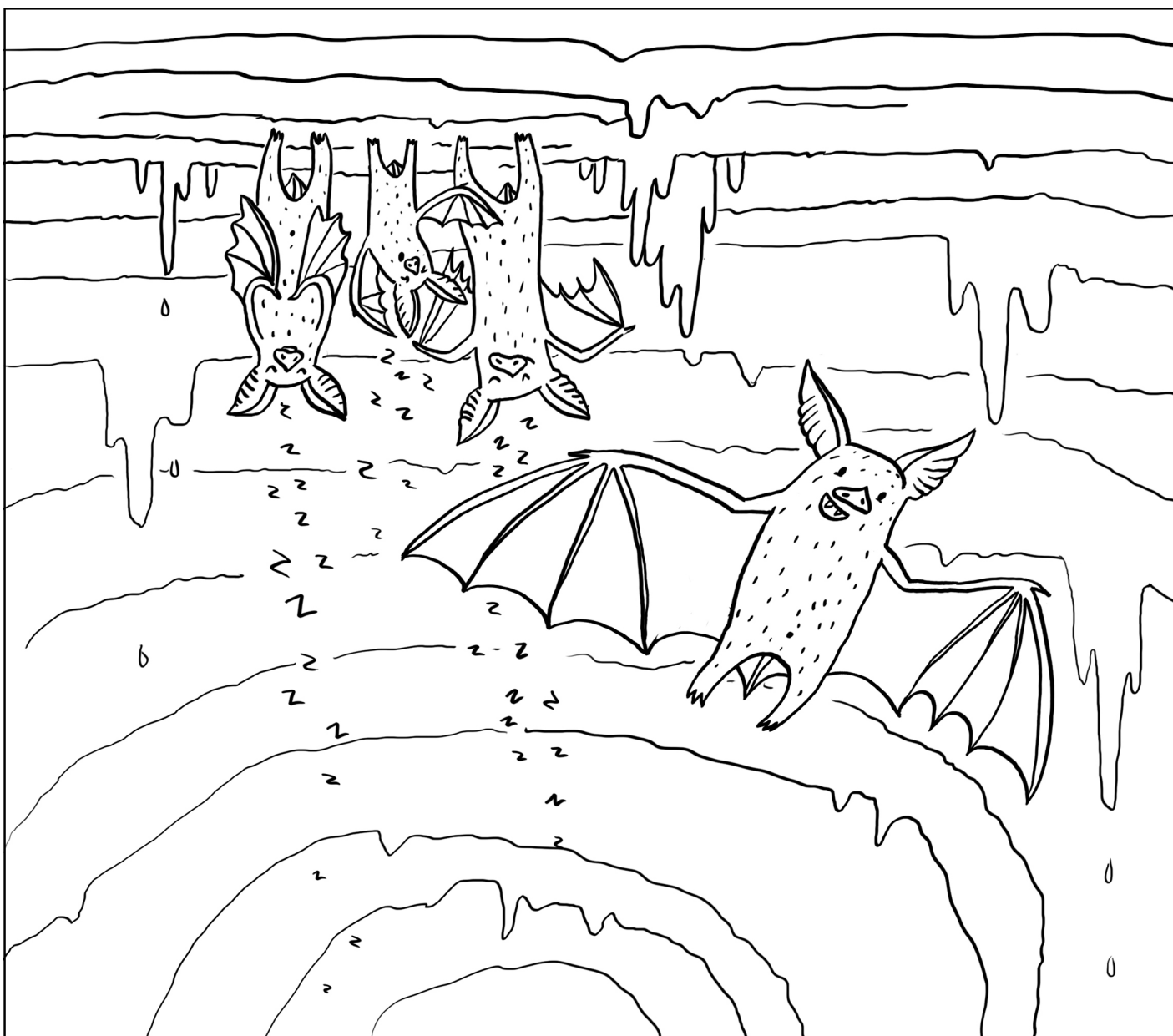

DUPLA PREDSTAVLJAJO NARAVNA
ZATOČIŠČA NETOPIRJEV, ZATO JE V
GOZDOVIH ALI PARKIH POMEMBNO
OHRANJATI STARA DREVESA.

Ilustracija: Maja Zagmajster

POBARVAJ!

Ilustracija: Zarja Menart

JAME SO ZELO PRIMERNA IN POMEMBNA MESTA ZA PREZIMOVANJE NETOPIRJEV. POZIMI NI ŽUŽELK, ZATO TO OBDOBJE PREŽIVIJO Z ENERGIJO LASTNIH MAŠČOBNIH ZALOG, POTOPLJENI V PRAVO ZIMSKO SPANJE.

SESTAVI SVOJEGA NETOPIRČKA!

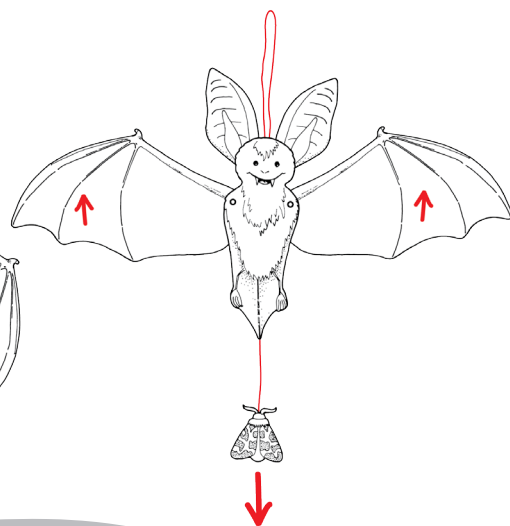
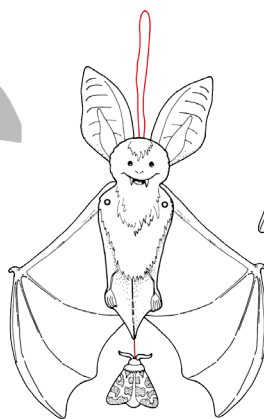
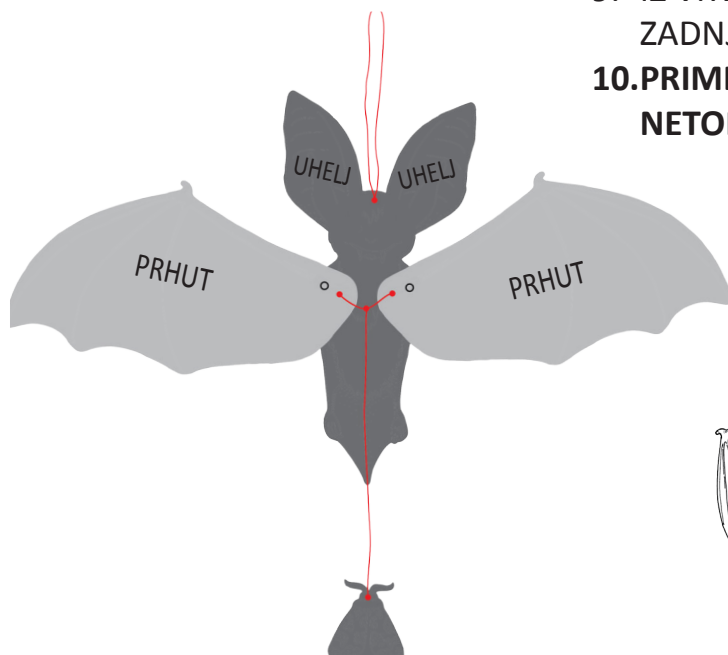
KAJ POTREBUJEŠ?

- ŠKARJE,
- BARVICE ALI FLOMASTRE,
- LEPILO ALI LEPILNI TRAK,
- LUKNJAČ,
- PAPIRNE SPONKE
RAZCEPKE,
- VRVICO.

NAVODILA

1. NETOPIRJA POBARVAŠ.
2. S ŠKARJAMI PREVIDNO IZREŽEŠ DELE NETOPIRJA.
3. OZNAČENA MESTA NATANČNO PRELUKŃJAŠ Z LUKNJAČEM - NA TRUPU IN PRHUTIH (NAJ TI POMAGAJO ODRASLI).
4. PRILEPIŠ UHLJE.
5. NAMESTIŠ PRHUTI, TAKO DA V LUKNJE VSTAVIŠ PAPIRNE SPONKE (RAZCEPKE) IN JIH RAZPNEŠ. PRHUTI SE SEDAJ LAHKO PREMIKAJO.
6. Z VRVICO POVEŽEŠ OBE PRHUTI, TAKO DA KRATKO VRVICO PRILEPIŠ NA ZADNJO STRAN OBEH PRHUTI.
7. Z VOZLJEM PRITRDIŠ VRVICO DOLGO 15 CM NA PREČNO VRVICO KOT NA SLIKI.
8. NA PROSTI DEL VRVICE PRILEPIŠ NOČNEGA METULJA.
9. IZ VRVICE NAPRAVIŠ ZANKO IN JO NALEPIŠ NA ZADNJO STRAN NA VRHU GLAVE NETOPIRJA.
10. **PRIMEŠ ZA ZANKO, POTEGNEŠ ZA METULJA IN NETOPIR BO POLETEL!**

NETOPIRJI SO ZELO **SPRETNI LETALCI**, KI LETIJO S PRHUTMI, KI SO DRUGAČNE OD KRIL PTIČEV. TO JE TANKA KOŽNA OPNA, RAZPETA MED PODALJŠANIMI KOSTMI SPREDNIH OKONČIN IN TELESOM, PA TUDI MED NOGAMI IN REPOM.

Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev

Večna pot 111, SI-1000, Ljubljana, Slovenija
www.netopirji.si, e-pošta: netopirji@sdpvn-drustvo.si
www.facebook.com/sdpvn